

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi
mikko.huuskonen@tem.fi

7.8.2017

Viite: lausuntopyyntönnö 22.6.2017, TEM/1334/03.01.01/2017

Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunto hallituksen esityksestä laiksi Innovaatiokeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä

Pohjois-Pohjanmaan liitto lausuu hallituksen esityksestä laiksi Innovaatiokeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä seuraavaa:

Hallitus on päättänyt strategiakokouksessaan 27.3.2017 Tekesin ja Finpro Oy:n yhdistämisestä Rahoituskeskukseksi (Innovaatorahoituskeskus Business Finland, alle 50 henkilöä) ja Yhtiöksi (Business Finland Oy, yli 550 henkilöä). Rahoituskeskus vastaa viranomaistehtävistä, Yhtiön tulosjohtamisesta ja palvelujen ostamisesta Yhtiöltä sekä yli 500.000 € rahoituspäätöksistä. Yhtiö vastaa asiakastyöstä ja enintään 500.000 € rahoituspäätöksistä.

Nykyinen henkilöstö siirretään ilman suostumista näihin organisaatioihin. Tavoitteena on tarjota asiakkaille nykyistä *paremmin koordinoitua innovaatio- ja viennin edistämisen palveluita* ja myös tehtävät valtion supistuviin rahoitusraameihin.

Tulevien säästöjen lisäksi esitetyn muutoksen taustalla on nykyisen Team Finland -verkoston toiminnan hidas käynnistyminen. Pohjois-Pohjanmaa liiton kokemus Team Finland -toiminnasta ja vaikuttavuudesta on erityisesti pk-yritysten kokemusten ja eri toimijoiden välisten kokousten ja jaetun tiedon perusteella täysin erilainen. Palvelulupausten määrä on maakunnassa ylittänyt toistuvasti mm. asetetun tavoitetasen. Palvelulupausten piiriin ovat päässeet yritykset, jotka eivät aikaisemmin ole olleet esimerkiksi Tekes-asiakkaita yrityksen pienen koon tai liikevaihdon vuoksi. Palvelu on ollut laajempaa ja pidemmälle aikajänteelle suunniteltua, koska näiden yritysten tavoite on kasvaa ja kansainvälistyä, kun perusasiat on saatu kuntoon. Tässä mielessä epäselväksi jää, mitä toimintaa parantavia toimia esitetyllä organisaatorakenteella saavutetaan erityisesti pk-yrityksille, joita kuitenkin on yli 98 % maamme yrityksistä.

Viennin edistäminen ja innovaatorahoitus voitaisiin yhdistää myös nykyiseen Tekesin organisaatioon. Huolena on, että motiivina korostuvat henkilöstösäästöt, ei toiminnan vaikuttavuus. Pohjois-Pohjanmaalla Tekesin henkilöstö on jatkuvasti supistunut ja näin alueellisen yritystoiminnan toiminnan tuntemus on heikentynyt. Toisaalta taas innovaatiotoiminta lähtee usein juuri pk-yritysten ja alueen tutkimus- ja kehittämistahojen yhteistyöstä; tähän on kohdennettu alueella vahvasti EAKR-rahoitusta. Alueellisen rahoituksen ja Tekes rahoituksen yhteensovittaminen heikkenee, jos toiminta siirtyy vain kansalliselle tasolle.

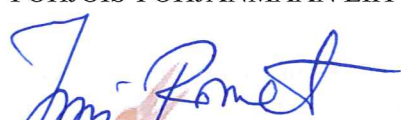
Perustettavan tulevan maakuntahallinnon yrityskehittämisen ja -rahoituksen resurssit eivät ole vielä tiedossa. Tästä huolimatta lain perustelujen esitys tehtäväjaosta, jossa maakunta hoitaisi aloittavat, paikallisesti ja kotimarkkinoilla toimivat yritykset ja Yhtiö vastaisi liiketoiminnassa laaja-alaisemmasta ja vientiin panostavasta yritystoiminnasta, on asiakaspalvelun kannalta jäykkä, liian kaukana toisistaan oleva ja kategorinen jako. Lisäksi keskittämistoiminnassa voi vaarantua yritysten tasapuolinen kohtelu, jos toiminnot keskitetään vain pääkaupunkiseudulle ja alueellinen edustus Yhtiöllä asiakaspalvelijoiden ja rahoitusvalmistelijoiden osalta jatkossakin vähenee.

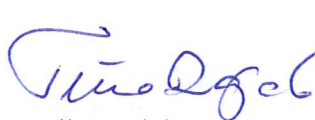
Uusille maakunnille tulisi luoda esimerkiksi asetuksella mahdollisuus ostaa suoraan Business Finlandin kv-neuvontapalveluita ja näin varmistaa alueellinen yritysten tasalaatuinen ja toimintaympäristön tuntemiseen perustuva palvelu. Tällä taattaisiin jatkumo nykyiseen *rahoittajasta riippumattomaan* yritysneuvontaan liittyvä ohjaus-, sparraus- ja neuvontapalvelumalli.

Finpro Oy:n toimintojen liittämällä yhä enemmän Tekes-rahoitukseen ei synny lisäarvoa yrityksille, jotka ovat jo tuotekehityksessä pitkällä ja heidän tuotteensa ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Tällöin painoarvo Finpron palveluissa tulee olla yhä vahvemmin esimerkiksi kulttuurintuntemuksen, rahoitusmallien ja luotettavien partnereiden haku eri maissa.

Esityksen vaikutusten mukaan luodaan uusi mekanismi eräiden valtion elinkeino- ja innovaatiotoiminnan edistämiseen liittyvien tehtävien hoitamiseksi käytännössä. Annettu arvio syntyvistä kustannuksista on 5,7 miljoonaa euroa kattaen mm. IT-järjestelmien kustannuksia. Tällä hetkellä julkisten toimijoiden, maakunnallisten toimijoiden ja mm. kuntien IT-järjestelmien avainsana on tietojärjestelmien yhteensovittaminen ja niiden muodostuminen KAPA-hankkeen mukaisesti yhteensopiviksi kaikkien kansalisten ja yritysten ja julkisten toimijoiden käyttäjä- ja yhteensovittamisperiaatteella. TEM:llä on valmistelussa Kasvupalvelut Oy tytäryhtiön perustaminen ja yhtiön tehtävänä on mm. tietojärjestelmien tuottaminen valtiolle, maakunnille ja mahdollisesti myös myöhemmin kunnille. Lisäksi asiakkaina ovat tulevaisuudessa yksityiset palveluntuottajat sekä yritysten kasvua ja kansainvälistymistä ja innovaatiotoimintaa tukevat toimijat. Kesäkuun valmisteleavassa kokouksessa, jossa käsiteltiin TEM -kasvupalveluiden valtakunnallisia ja maakuntien tietohallintajärjestelmiä mahdollisesti vuoden 2018 tulevassa Kasvupalvelu Oy:ssä - Tekes ilmoitti, että Finvera ja Tekes/Business Finland ei tule ko yhtiön palveluita käyttämään. Pohjois-Pohjanmaan liitto katsoo, että tietojärjestelmien osalta kustannukset eivät saa lisääntyä ja järjestelmien integraatio tulee tehdä kaikissa mahdollisesti kasvupalveluja tukevissa yhtiöissä ja julkisissa järjestelmissä, ei vain muodollisesti organisaatorakenteissa.

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Jussi Rämö
maakuntajohtaja

Tiina Rajala
kehitysjohtaja

